

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 12CoP/16/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1223204339
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:1223204339.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Bundzelová a sudkýň: JUDr. Katarína Slováčková a Mgr. Andrea Hadnagyová, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom ako matka, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, dieťa rodičov: matka – C. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XX, F., právne zastúpená: JUDr. David Vöröš, advokát so sídlom Landererova 8, Bratislava, a otec – C. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. H. I. J. XXX, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Mestského súdu Bratislava II č. k. 11P/141/2023-20 z 14. decembra 2023, takto

rozhodol:

- I. Uznesenie súdu prvej inštancie sa p o t v r d z u j e .
- II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie výrokom I. zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia a výrokom II. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Po právnej stránke súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil § 1, § 2 ods. 1, § 363, § 366 z. č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), § 324 ods. 3, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1, § 329 ods. 1 veta prvá, § 331 ods. 1 z. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa. Vecne uznesenie odôvodnil tým, že v danej veci nie sú splnené podmienky pre vydanie neodkladného opatrenia, nakoľko zo strany matky nebol preukázaný naliehavý záujem upraviť pomery účastníkov konania nariadením neodkladného opatrenia.

3. Zverenie dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov formou neodkladného opatrenia bez toho, že by boli osvedčené výnimočné dôvody a obava o život a zdravie dieťaťa, by neprimeraným spôsobom zasiahlo do práv druhého rodiča, zvýhodňovalo by jedného rodiča pred druhým a mohlo by tak prejudikovať rozhodnutie vo veci samej. Z podaného návrhu a jeho doplnenia je zrejmé, že rodičia maloletého nežijú v spoločnej domácnosti a na základe vzájomnej dohody už dlhodobo (niekoľko rokov) realizujú striedavú osobnú starostlivosť o maloletého v týždňových intervaloch, ktorá maloletému podľa jeho vyjadrenia v rámci pohovoru s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately realizovanom dňa 27.11.2023 aj vyhovuje. Maloletý totiž výslovne uviedol, že na tom, ako to je v súčasnosti, by momentálne nič nemenil a je spokojný. Námiетка matky, že otec nechodievá s maloletým ani k lekárom (zubár, detský lekár,...) a že nemá žiaden kontakt so školou maloletého, nič nemení na tom, že neboli preukázané tak vážne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zásah súdu formou neodkladného opatrenia. Tvrdenia matky, že maloletý vždy, keď sa vráti po týždni od otca, musí s jej pomocou dobiehať učivo, resp. že má problémy v učení, neboli ničím osvedčené. Tieto však, ani v prípade ich osvedčenia, samé o sebe nezakladajú

dôvod na zverenie maloletého matke neodkladným opatrením bez vykonania náležitého dokazovania. Navyše nebolo zistené ani to, že by mal maloletý počas svojho pobytu u otca nejaké problémy v škole. Rovnako to platí aj pokiaľ ide o matkou zmienenú nesústredenosť maloletého pri učení, ktorá môže mať rôzne príčiny, ktoré neboli preukázané, a dokonca neboli zrejme ani pred podaním návrhu zisťované. Matka teda v potrebnej miere neosvedčila svoje tvrdenia, že otec maloletému neposkytuje dostatočnú starostlivosť. Z pohovoru s maloletým pritom vyplýva, že maloletý má s otcom dobrý vzťah, cíti sa u neho dobre, otec ho vozí do školy aj na tréningy, a teda podieľa sa aj v tomto smere na jeho rozvoji. Vzhľadom na uvedené nie je preto opodstatnené formou neodkladného opatrenia upravovať zverenie maloletého do osobnej starostlivosti matky.

4. Nakoľko sa v súčasnosti fakticky realizuje striedavá osobná starostlivosť oboch rodičov o maloletého, pričom návrh matky na zverenie maloletého do jej osobnej starostlivosti bol nedôvodný, nebolo namieste ani upraviť styk otca s maloletým každý nepárny víkend tak, ako to navrhovala matka.

5. Súd prvej inštancie nepovažoval za dôvodný ani návrh matky v časti o uloženie povinnosti otcovi prispievať na výživu maloletého sumou 200,- eur mesačne. Účelom ust. § 366 CSP (správne malo byť uvedené „CMP“ – pozn. odvolacieho súdu) je zabezpečiť, aby povinný z vyživovacej povinnosti platil výživné v nevyhnutnej miere, a nie pokrývať všetky oprávnené náklady maloletého dieťa (pri zohľadnení možností a schopností rodičov). Už zo samotnej skutočnosti, že starostlivosť o maloletého sa dlhodobo realizuje tak, že každý druhý týždeň je maloletý u otca, vyplýva, že otec mu výživu aspoň v nevyhnutnej miere poskytuje, a to formou bývania, stravovania a hygieny. Navyac z pohovoru s maloletým vyplynulo, že otec kupuje maloletému aj oblečenie, občas mu dá 10,- eur vreckové, platí mu tiež trikrát do týždňa tréning MMA (jeden tréning v cene 10,- eur) a z výstroje mu zakúpil rukavice, chránič na zuby a suspenzor. Navyac je to matka, ktorá na maloletého poberá prídavok na dieťa v zákonnej výške 60,- eur mesačne a tiež si uplatňuje daňový bonus. Za týchto okolností nie sú naplnené predpoklady právnej normy pre určenie vyživovacej povinnosti formou neodkladného opatrenia, t. j. určenie výživného v nevyhnutnej miere. Výdavky na maloletého vyčíslené matkou v návrhu môžu byť predmetom dokazovania v rámci konania vo veci samej o úprave práv a povinností rodičov k maloletému.

6. Z doposiaľ osvedčených skutočností vyplývajúcich z návrhu, ako aj zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava zo dňa 29.11.2023 v spojení s úradným záznamom zo dňa 27.11.2023 nebolo preukázané, že záujem maloletého vyžaduje neodkladnú úpravu pomerov práve matkou navrhovaných spôsobom. Jedine v konaní vo veci samej o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností (ktorý zatiaľ nebol podaný) je daný dostatočný priestor na preukázanie všetkých sporných skutočností, na vykonanie dokazovania a zistenie skutočného stavu vecí, t. j. ktorý z rodičov, resp. či obaja rodičia spĺňajú predpoklady na zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloletého, príjmové, výdavkové a majetkové pomery rodičov, ich schopnosti a možnosti, ako aj odôvodnené potreby maloletého tak, aby súd rozhodol v čo najlepšom záujme maloletého dieťaťa.

7. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Proti tomuto uzneseniu súdu prvej inštancie podala v zákonnej lehote odvolanie matka prostredníctvom právneho zástupcu z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f), h) CSP a § 62 ods. 1 CMP.

9. Namietala, že súd prvej inštancie dôkladne neskúmal záujem maloletého, pričom sa zaoberal najmä naliehavosťou úpravy pomerov účastníkov konania. Prvoinštančný súd vôbec nevyhodnotil skutočnosť, že Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava sa nepodarilo prešetriť pomery na strane otca, keďže sa mu napriek viacerým pokusom s otcom nepodarilo skontaktovať. Vyvstáva tak otázka skutočných pomerov na strane otca v súvislosti so starostlivosťou o maloletého, ako aj jeho záujmu o maloletého. Súd prvej inštancie sa zároveň dostatočne nevysporiadal s jej tvrdeniami o tom, že otec nechodíeva s maloletým k lekárovi, nie je v žiadnom kontakte so školou a počas pobytu maloletého u neho sa s maloletým nepripravuje do školy. Prvoinštančný súd iba bez bližšieho odôvodnenia uviedol, že sa nejedná o také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zásah formou neodkladného opatrenia a že jej tvrdenie o „dobíhaní učiva“ po návrate od otca nebolo ničím osvedčené. Súd prvej inštancie však opomenul tvrdenie maloletého, ktorý pri šetrení Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava uviedol, že „keď je u otca, do školy sa pripravuje sám. Keď je u mamy, mama sa s ním učí. Najväčšie

problémy mu asi robí to, keď sa musí naučiť niečo naspamäť. Pomáha mu, keď mu to mama číta, tak sa to ľahšie naučí.“ To, že otec nerealizuje „menej príjemné“ aspekty výchovy maloletého, je skutočnosťou, ktorá sa týka záujmu maloletého. Medzi rodičmi síce funguje dohoda o striedavej starostlivosti, avšak skutočná starostlivosť o maloletého je fakticky na jej pleciach. Otec v rámci svojej osobnej starostlivosti neposkytuje riadnu starostlivosť. Nariadenie neodkladného opatrenia prichádza do úvahy aj vtedy, ak dieťaťu nie je poskytovaná riadna starostlivosť. Príprava na vyučovanie je jedným z aspektov poskytovania riadnej starostlivosti rodičom dieťaťa, pričom sa jedná o aspekt, ktorý môže mať výrazný vplyv na budúci vývoj dieťaťa.

10. Prvoinštančný súd sa taktiež nevysporiadal so skutočnosťou, že väčšinu nákladov na výživu maloletého hradí ona (najmä na obuv, oblečenie, hygienické potreby, návštevy lekára a pod.). Matka nespochybnila, že otec v čase trvania jeho osobnej starostlivosti o maloletého si plní vyživovaciu povinnosť najmä vo forme poskytovania stravy. Rovnako nespochybnila, že súd môže neodkladným opatrením nariadiť platiť výživné iba v nevyhnutnej miere. Nevyhnutnú mieru je však potrebné posudzovať komplexne vo vzťahu ku všetkým nákladom na výživu maloletého. Pokiaľ sa otec podieľa na výžive maloletého iba v časti nákladov na stravu, nedochádza k pokrytiu všetkých nákladov, a to ani všetkých nevyhnutných nákladov. Súd teda môže nariadiť otcovi platiť výživné v nevyhnutnej miere, a to vo výške, aby došlo k pokrytiu všetkých nevyhnutných nákladov na výživu maloletého. Z jej vyčíslenia nákladov vyplýva, že základné mesačné náklady na maloletého (okrem stravy a nákladov na bývanie, ktoré znáša aj otec) sú minimálne 165,- eur, pričom tieto znáša v celom rozsahu sama.

11. Záverom odvolania matka navrhla, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že maloletého dočasne zverí do jej osobnej starostlivosti, s tým, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým každý nepárny kalendárny víkend. Zároveň žiadala otca zaviazat' povinnosťou prispievať na výživu maloletého sumou 200,- eur mesačne do rúk matky.

12. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom, účastníkom konania, matkou maloletého dieťaťa (§ 359 CSP a § 7 CMP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 a § 357 písm. d) CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1) CSP a § 62 ods. 1 CMP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez ohľadu na rozsah (§ 65 CMP) a dôvody odvolania (§ 66 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie matky nie je dôvodné.

13. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie je nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by bol maloletý A. dočasne zverený do osobnej starostlivosti matky a upravený styk s otcom a zároveň aby bol otec zaviazaný prispievať na výživu maloletého sumou po 200 eur mesačne.

14. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnenú odvolaciu argumentáciu matky maloletého ako aj s poukazom na obsah napadnutého uznesenia je posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol správne, keď zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia majúci za to, že v danom prípade matka neosvedčila potrebu bezodkladnej úpravy pomerov.

15. Podľa § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (2).

16. Odvolací súd nemal dôvod nesúhlasiť s napadnutým uznesením ako i s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia, teda s tými dôvodmi, pre ktoré bolo podľa súdu prvej inštancie potrebné návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť. Po oboznámení sa s obsahom spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal všetkými predpokladmi, ktoré musia byť splnené na nariadenie neodkladného opatrenia a v napadnutom uznesení riadne zdôvodnil, z akých dôvodov návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia nevyhovel. Odôvodnenie napadnutého uznesenia nevykazuje žiadne logické, skutkové ani právne medzery, je objektívne presvedčivým (ktorou presvedčivosťou tu samozrejme je nutné mať na

mysli schopnosť presvedčiť kohokoľvek s výnimkou toho, kto má záujem na celkom inom výsledku konania) a odvolaciemu súdu poskytovalo možnosť sa len obmedziť na konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie, keď matka vo svojom odvolaní neuviedla žiadne relevantné dôvody spochybňujúce správnosť záverov odôvodnenia súdu prvej inštancie.

17. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

18. Podľa § 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

19. Podľa § 326 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.(1) K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.(2)

20. Podľa § 329 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.(1) Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.(2)

21. Neodkladným opatrením sa sleduje procesná ochrana porušeného alebo ohrozeného práva do doby využitia procesných mechanizmov, slúžiacich na realizáciu práva na súdnu ochranu, bez ďalšieho porušovania alebo ohrozovania práva, o ochranu ktorého účastník konania žiada. Neodkladné opatrenie má preto slúžiť k dočasnému zabezpečeniu ochrany ohrozených práv, ak naliehavosť situácie vyžaduje okamžitý zásah súdu. Súd môže nariadiť neodkladné opatrenie v dvoch prípadoch, a to ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo je daná obava, že exekúcia bude ohrozená. Zákonným predpokladom pre nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčenie aspoň základných skutočností potrebných pre záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Predpokladom pre nariadenie neodkladného opatrenia je tiež osvedčenie, že bez okamžitej dočasnej úpravy pomerov, by bolo právo účastníka konania ohrozené. Z charakteru neodkladného opatrenia pritom vyplýva, že pred jeho nariadením súd nevykonáva plnohodnotné dokazovanie a nemusí zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie rozhodnutia vo veci samej, pričom pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Dokazovanie má v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia povahu osvedčovania. To znamená, že súd na základe dostupných dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie relevantné skutočnosti, pričom nemusí dodržať formalizovaný postup štandardného procesného dokazovania. Osvedčené skutočnosti následne spĺňajú atribút vysokej pravdepodobnosti a súd z nich pri rozhodovaní vychádza.

22. Podľa Čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

23. Podľa Čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie, pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa.

24. Podľa Čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“) záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadnia najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj

schopností vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytvárania a rozvoj vzťahových väzieb s obidvoma rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami i využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

25. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti sa nevyhnutnosť nariadiť neodkladné opatrenie posudzuje v súlade s vyššie citovanými článkami vždy z hľadiska záujmu maloletých detí, ktorý je prioritný, nadradený akémukoľvek inému záujmu. Len v prípade osvedčenia bezprostredného ohrozenia dieťaťa, či osvedčenia iného závažného dôvodu je na mieste rozhodnúť neodkladným opatrením. Nevyhnutnosť zabezpečenia ochrany maloletého dieťaťa vyplýva z ustanovení Zákona o rodine. Sleduje sa najmä záujem maloletého dieťaťa, ktorý je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa, okrem iného, zohľadňuje úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťaťa, ako aj bezpečnosť a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa a pod. Pri rozhodovaní o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia bolo nutné posúdiť, či matka osvedčila, že bez navrhovanej úpravy pomerov sú práva účastníkov konania (v tomto prípade najmä maloletého dieťaťa) ohrozené, teda že existuje naliehavá potreba nariadiť navrhované neodkladné opatrenie. Odvolací súd dospel k zhodnému záveru ako súd prvej inštancie, že v danom prípade nebola osvedčená potreba bezodkladnej úpravy pomerov matky vo vzťahu k maloletému dieťaťu, pretože matkou uvádzané dôvody nepredstavovali také skutočnosti, pre ktoré by bol z dôvodu hroziacej ujmy na strane maloletého dieťaťa nevyhnutný zásah súdu formou neodkladného opatrenia.

26. Odvolací súd mal z obsahu spisu za osvedčené, že maloletý A. pochádza z partnerského vzťahu a na základe dohody rodičov je v striedavej osobnej starostlivosti rodičov. Vo veci Úrad práce sociálnych vecí a rodiny podal správu zo dňa 27.11.2023, z ktorej vyplýva, že maloletý sa s otcom stretáva každý druhý týždeň, keď je v jeho starostlivosti a každé ráno ho vozí do školy. U otca má spoločnú izbu s mladším bratom. Uviedol tiež, že s otcom má dobrý vzťah a na tom, ako to je v súčasnosti by momentálne nič nemenil. Je spokojný a dobre vychádza aj s otcovou partnerkou.

27. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že medzi rodičmi funguje striedavá osobná starostlivosť a aj z pohovoru s maloletým vyplýva, že starostlivosť o maloletého je otcom riadne zabezpečená (opak osvedčený nie je), pričom prvoradý je záujem maloletého. Je síce pravdou, že pomery na strane otca sa do rozhodnutia súdu prvej inštancie nepodarilo prešetriť, avšak kolízny opatrovník vykonal pohovor s maloletým A., ktorý sa vyjadril tak, že v čase, keď sa nachádza v starostlivosti otca je spokojný, ako to je v súčasnosti by momentálne nič nemenil. Otec ho vozí aj na tréningy a to aj počas týždňa, keď je u mamy.

28. Niet sporu o tom, že maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Akékoľvek rozhodnutie, ktoré nezohľadnilo názory dieťaťa alebo im nevenovalo primeranú pozornosť zodpovedajúcu veku a úrovni dieťaťa, upiera dieťaťu možnosť ovplyvniť určenie ich najlepšieho záujmu (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu z 22. júna 2016, sp. zn. 5 Cdo 492/2015).

29. Samozrejme, odvolací súd má na zreteli, že nie je možné, aby všeobecné súdy stanovisko maloletého dieťaťa bez ďalšieho prevzali a následne založili svoje rozhodnutia iba na jeho prianí a nie na starostlivom a komplexnom posudzovaní jeho záujmov (porovnaj rozsudok ESLP vo veci C. proti Fínsku zo dňa 9. mája 2006 č. 18249/02, bod 57- 59).

30. Odvolací súd má za to, že pomery medzi účastníkmi sú nateraz dostatočne stabilizované, pričom prihliadol aj na názor maloletého, ktorý je vo veku, kedy vie vyjadriť svoj názor, ktorý samozrejme nemusí korešpondovať s názorom rodiča. Tvrdenia matky maloletého v tom, že otec nechodíva s maloletým k lekárovi, nie sú dôvodom na zverenie maloletého matke a pokiaľ ide o jej tvrdenie v tom, že otec nie je v žiadnom kontakte so školou a počas pobytu maloletého u neho sa s maloletým nepripravuje do školy, tu sa odvolací súd stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, ktorý uviedol, že tvrdenia matky, že maloletý vždy, keď sa vráti po týždni od otca, musí s jej pomocou dobiehať učivo, resp. že má problémy v učení, neboli ničím osvedčené. Tieto však, ani v prípade ich osvedčenia, samé o sebe nezakladajú dôvod na zverenie maloletého matke neodkladným opatrením bez vykonania náležitého dokazovania. Preto pokiaľ mal odvolací súd za to, že nateraz nebola osvedčená potreba neodkladným opatrením zveriť

maloletého do osobnej starostlivosti matky, keďže medzi rodičmi funguje striedavá osobná starostlivosť, nebol dôvod ani úpravu styku otca s maloletým.

31. Matka maloletého tiež uviedla, že skutočná starostlivosť o maloletého je fakticky na jej pleciach a väčšinu nákladov na výživu maloletého hradí ona (najmä na obuv, oblečenie, hygienické potreby, návštevy lekára a pod.). Uviedla tiež, že z jej vyčíslenia nákladov vyplýva, že základné mesačné náklady na maloletého (okrem stravy a nákladov na bývanie, ktoré znáša aj otec) sú minimálne 165,- eur, pričom tieto znáša v celom rozsahu sama.

32. Podľa § 366 Civilného mimosporového poriadku neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

33. Predpokladom pre nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 366 Civilného mimosporového poriadku, ktorým súd povinnému rodičovi nariadi platiť výživné v nevyhnutnej miere, je existencia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, ktorú si povinný rodič napriek svojím pomerom v dostatočnom rozsahu (či vôbec) neplní, a zároveň procesný základ spočívajúci v potrebe okamžitej úpravy pomerov podľa § 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

34. Odvolací súd sa stotožnil aj s argumentáciou súdu prvej inštancie v časti, kde sa zaoberal návrhom matky na uloženie povinnosti otcovi prispievať na výživu maloletého sumou 200 eur mesačne (bod 22 a 23 uznesenia). Ako vyplýva z ust. § 366 CMP zmyslom tohto ustanovenia je zabezpečenie výživy od povinného, ak nastane situácia, že výživa je ohrozená. Výživné sa určuje v nevyhnutnej miere a je určené len na uspokojovanie základných životných potrieb oprávneného. Ako vyplýva z obsahu spisu, maloletý je v striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, pričom otec maloletému zabezpečuje výživu minimálne počas doby, keď sa nachádza v jeho starostlivosti a ako uviedol maloletý, otec kupuje maloletému aj oblečenie, občas mu dá 10,- eur vreckové, platí mu tiež trikrát do týždňa tréning MMA (jeden tréning v cene 10,- eur) a z výstroje mu zakúpil rukavice, chránič na zuby a suspenzor. Keďže matka maloletého ani netvrdila, že jeho výživa je ohrozená a súd neodkladným opatrením určuje výživné iba v nevyhnutnej miere, ktorú výživu otec maloletému zabezpečuje počas doby, keď sa maloletý nachádza v jeho starostlivosti (hoci nie v takej miere ako by mal podľa tvrdenia matky), odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie správne posúdil i túto časť návrhu matky maloletého.

35. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam ani odvolací súd nepovažoval v tomto prípade za naplnené podmienky nevyhnutné na to, aby pristúpil k nariadeniu neodkladného opatrenia. Odvolací súd iba dodáva, že berúc do úvahy charakter inštitútu neodkladného opatrenia tu samozrejme nebol priestor na podrobné vykonávanie dôkazov, keďže súd prvej inštancie rozhodoval v skrátenom konaní, preto tak ako uviedol už súd prvej inštancie, jedine v konaní vo veci samej o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností je daný dostatočný priestor na preukázanie všetkých sporných skutočností, na vykonanie dokazovania a zistenie skutočného stavu veci, t. j. ktorý z rodičov, resp. či obaja rodičia spĺňajú predpoklady na zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloletého, príjmové, výdavkové a majetkové pomery rodičov, ich schopnosti a možnosti, ako aj odôvodnené potreby maloletého tak, aby súd rozhodol v čo najlepšom záujme maloletého dieťaťa. V danom prípade však nič nebráni súdu prvej inštancie pokiaľ návrh na úpravu práv a povinností k maloletému nebol podaný, aby začal konanie ex officio a podrobne sa zaoberal skutočnosťami rozhodnými pre posúdenie, či forma striedavej osobnej starostlivosti je vhodná, prípadne posúdil i tú skutočnosť, či sa otec podieľa na výživne maloletého v dostatočnej miere primeranej jeho pomerom i v prípade, pokiaľ aj posúdi vhodnosť striedavej osobnej starostlivosti o maloletého.

36. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu odvolací súd podľa § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

37. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu odvolacieho konania.

38. Senát odvolacieho súdu toto uznesenie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).